

En bortløben Skoleholder

Ved Postmester C. KLITGAARD

DET er bekendt, at Skolevæsenet mange Steder var i en ussel Forfatning før Skoleloven af 1814, da Degneinstitutionen afløstes af Skolelærer- og Kirkesangerinstitutionen, selv om vore første Skolelove 1739 og 1740 havde søgt at faa oprettet et ordnet Skolevæsen paa Landet og ogsaa adskillige Steder havde opnaaet det. Interessen for Skoleundervisning var som oftest kun ringe og Offerviljen ligeledes, hvortil kom, at Bøndernes økonomiske Forhold var trykkende; man søgte derfor at slippe med de mindst mulige Udgifter til Skoleholdere og antog ofte som saadanne mere eller mindre havarerede Eksistenser eller store Dreng, og Stabiliteten i Undervisningen blev selvfølgelig derefter.

I Kjettrup-Gjøltrup Sogne var 1771-72 den senere saa bekendte Biskop *Nicolai Edinger Balle* ("Balles Lærebog") Sognepræst, og han interesserede sig meget

for Skolevæsenet, hvilket maaske ogsaa var Tilfældet med hans Efterfølger *Jens Jesse Jessen*, som 1772 kom hertil fra Hjørdemaal og blev her til sin Død 1799.

I "Jydske Efterretninger ("Aalborg Stiftstidende") Nr. 28-1788 har han ladet optage følgende Efterlysning.:

"Skoleholderen i Gjøltrup, *Henric Nielsen Gjøltrup* har ulovligt absenteret fra sin Skole uden Tilladelse fra sin Sognepræst og nærmere Øvrighed uden Reise pas. Han er meget liderlig og ingen Barmhjertighed værd, siden han har en meget god Landsbyskole og er desuden Skrædder. Hellere bør han som Løsgænger paagribes, om han og selv har skrevet et falsk Pas. Han er kiendelig deraf, at han stammer og har enten et Plaster paa eller et lidet Hul igiennem den ene Kind, og i Almindelighed gaar han med Lommen fuld af Leilighedsvers.

Kjettrup, 5. Juli 1788".

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1951, side 250-251)